

برآورد ارزش گردشگری دریاچه پریشان به روش هزینه سفر

زهرا عابدی

استادیار دانشکده محیط‌زیست و انرژی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران

نگار خسروی

کارشناس ارشد اقتصاد محیط‌زیست، دانشکده محیط‌زیست و انرژی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران، ایران

چکیده

یکی از عوامل توسعه پایدار اکولوژیکی با ارزش بودن سرمایه‌های طبیعی می‌باشد. در سال‌های اخیر اقتصاددانان منابع طبیعی به ارزش‌گذاری و سنجش نقش منابع طبیعی در تامین رفاه انسان‌ها پرداخته‌اند و پیشرفت‌های قابل توجهی نیز در این زمینه به‌دست آورده‌اند.

متدولوژی این مقاله مبتنی بر کاربرد روش^۱ (TCM) یا هزینه سفر می‌باشد. از این رو به منظور محاسبه ارزش گردشگری دریاچه پریشان مبادرت به تنظیم پرسش‌نامه‌هایی گردید. بدین ترتیب ارزش گردشگری این منطقه بر اساس یافته‌های حاصل از تجزیه و تحلیل اقتصادی پرسش‌نامه‌ها به صورت ارزش گردشگری بر حسب متوسط هزینه تفریح معادل ۲۲،۴۰۴،۴۷/۳۹۳ ریال و ارزش گردشگری بر حسب میانگین هزینه مسافرت معادل ۳۴۹،۱۲۹،۵۸۷ ریال محاسبه شد.

واژگان کلیدی: ارزش گردشگری، تمایل به پرداخت، هزینه سفر

مقدمه

بدون شک منابع طبیعی تجدید شونده و وضعیت آن در سیر تحولات اقتصادی و اجتماعی جوامع مختلف جهان پیوسته نقش اساسی و سازنده داشته و سرمایه‌های طبیعی و پشتوانه رشد و توسعه اقتصادی در هر کشوری محسوب می‌شوند. توجه به معضلات رو به رشد ناشی از تخریب و بهره برداری بی‌رویه از طبیعت موجب گردیده که اقتصاددانان با تلاش در جهت تبیین خدمات مختلفی که از عملکرد اکوسیستم‌های طبیعی ناشی می‌شود، توجه تصمیم‌گیران را به لزوم حفاظت و توسعه هرچه بیشتر این مواهب خدادادی جلب نمایند. ادغام و یکی‌سازی مدیریت و حفظ منابع طبیعی و توسعه ملی می‌تواند نتایج مفیدی را به دنبال داشته باشد و سیاست‌های هدف‌داری لازم است تا اطمینان حاصل شود که ارزش‌های زیست‌محیطی به درستی در فعالیت‌های اقتصادی منعکس می‌گردند. اعطای ارزش پولی به محیط زیست، اهمیت اقتصادی استفاده از محیط زیست را آشکار می‌سازد. گردشگران با صرف پول و زمان برای سفر، بر روی کیفیت محیط مقصد ارزش‌گذاری می‌نمایند. اختصاص دادن ارزش اقتصادی به محیط به حفظ آن کمک نموده و از بسیاری از تصمیم‌گیری‌ها و عملکردهای توسعه‌ای تهدید کننده جلوگیری می‌نماید.

با توجه به این‌که ارزش‌گذاری، ظرفیت برد و حدود تغییر قابل قبول از جمله ابزارهای مهم مدیریتی هستند که برای دستیابی به توسعه پایدار در صنعت توریسم و اکوتوریسم کمک شایانی می‌نمایند در این مقاله سعی شده است که ارزش گردشگری دریاچه پریشان به روش هزینه سفر (T.C.M) مورد بررسی قرار گیرد.

پیشینه تحقیق

در کشور نیجریه در مورد اراضی تالابی واقع در حوزه رودخانه Hadjian Jama're ارزش‌گذاری نسبی توسط آقای باربیر^۱ و همکاران صورت پذیرفت. نتایج حاصله نشان داده‌اند که سود خالص حاصل از استفاده‌های کشاورزی، صید آبزیان و چوب سوخت مناطق تالابی به مراتب بیشتر از سود خالص حاصل از پروژه مورد نظر می‌باشد. سود خالص حاصل از سه فعالیت مذکور بین ۳۴ الی ۵۱ دلار آمریکا در هکتار و سود خالص حاصل از پروژه مورد نظر ۲۰ الی ۳۰ دلار در هکتار بوده است. [۹]

تالاب‌های انگلستان نیز از لحاظ علوفه و محصولات کشاورزی و نیز امکانات تفریحی حائز اهمیت هستند. همچنین حفظ و نگهداری عناصر غذایی و نیز پرندگان آبی و سایر جانوران قابل توجه است. برای ارزش‌گذاری چهارچوب هزینه - منفعت مد نظر قرار گرفت و در آن روش‌های ارزش‌گذاری مشروط C.V^۲ و نیز هزینه سفر T.C^۳ برای جنبه‌های تفریحی مورد استفاده قرار گرفتند. در بررسی‌های آماری از ۳۰۰۰ نفر استفاده کننده آمارگیری به عمل آمد و در خصوص تمایل به پرداخت افراد برای بازدید از تالاب‌ها سؤال شد. به تناسب فاصله محل زندگی افراد از تالاب‌ها، تمایل به پرداخت کاهش می‌یافت، تبدیل تالاب‌ها به درختکاری بر مبنای هر هکتار ۱۰۵۱۷ دلار آمریکا درآمد که با نرخ تخفیف ۶ درصد محاسبه شد و در نتیجه تبدیل تالاب به درختکاری توصیه نگردید. [۹]

ارزش‌گذاری برای حفاظت جنگل‌های حرا (مانگرو) در اندونزی نمونه دیگری است که در آن از روش ارزش‌گذاری کلی استفاده شده است. استفاده از مانگروها در اندونزی برای تولید زغال، چوب و خلال چوب و حوضچه‌های ماهیگیری صورت گرفته است. در خلیج بنیتونی حدود ۳۰۰.۰۰۰ هکتار مانگرو وجود دارد که علاوه بر استفاده‌های مذکور نقش بارزی در رسوب‌گذاری، کنترل فرسایش خاک و پرورش میگو و ماهی دارد. علاوه بر این ماهیگیری تفریحی، صیادی و تولید ساگو و سایر فرآورده‌های خانگی از دیگر جاذبه‌های

جنگل‌های مانگرو می‌باشند. کل موارد تجاری ارزیابی شده خانگی از منابع قابل ارائه به بازار یا عرضه نشده به بازار ۹ میلیون روپیه (۴۵۰۰۰ دلار) در سال برای هر خانوار است. تولید میگو ۳۵ میلیون دلار در سال و تولید ساگو ۳۴ میلیون دلار در سال برآورد شده است. ارزش های مربوط به کنترل فرسایش خاک معادل ۸۵۰۰۰ دلار و ارزش تنوع زیستی بر اساس جلب کمک‌های بین‌المللی برای حفاظت محیط زیست معادل ۱۵۰ دلار در هکتار منظور و محاسبه شده است. [۹]

باربیر در سال ۲۰۰۰ در مقاله‌ای تحت عنوان ارزش‌گذاری محیط‌زیست به عنوان یک نهاد به بررسی ارتباط ماهیگیری و درختان مانگرو در تالاب‌های تایلند و مکزیک پرداخته است. وی تابع تولید ماهیگیری را به صورت ایستا و پویا تعمیم داده و میزان صید ماهی را تابعی از سطح درختان مانگرو در تالاب‌ها و میزان تلاش برای ماهیگیری در نظر گرفته است. او با استفاده از معادلات مرتبط به صید ماهی، تأثیر یک درصد تغییر در نواحی مانگرو بر میزان صید ماهی را تخمین زده و در نتیجه ارزش هر هکتار نواحی مانگرو براساس تغییر در میزان صید ماهی ارزش‌گذاری کرده است. [۹]

در تحقیقات متعدد مرتبط به ارزش‌گذاری تالاب‌ها و دریاچه‌ها اهمیت کارکردهای مختلفی نظیر تغذیه آب‌های زیرزمینی مانند تغذیه چشمه‌ها و لایه‌های آبدار، تغذیه آب‌های زیرزمینی مورد بهره‌برداری مستقیم، تنظیم جریان آب و کنترل سیلاب‌ها، جلوگیری از نفوذ آب شور، حفاظت در برابر نیروهای طبیعی مانند خطوط ساحلی و کنترل فرسایش و بادشکن، نگهداری رسوبات، نگهداری مواد غذایی، تولید و صدور بیوماس، پاکسازی مواد سمی، منبع تولید فرآورده‌های طبیعی مانند منابع جنگلی، حیات وحش، آبی‌پروری، تامین علوفه، منابع کشاورزی و منابع انرژی، وسیله‌ای برای ترابری آبی، وسیله‌ای برای بانک ژن و تنوع زیستی، زیستگاهی با اهمیت برای چرخه زیستی گونه‌های گیاهی و جانوری، اهمیت برای تفریح و توریسم و اکوتوریسم، اهمیت اجتماعی و فرهنگی زیباشناسی، اهمیت معنوی و مذهبی، اهمیت پژوهشی و آموزشی، حفظ فرایندها و سیستم‌های اکولوژیکی، ژئومورفولوژیکی مانند (جذب و کاهش کربن، تولید اکسیژن، تولید ازت قابل جذب در سیکل ازت، حفظ میکروکلیمای محلی، جلوگیری از توسعه خاک‌های سولفات، اسیدی) برشمرده شده است. بدیهی است که روش‌های محاسبه ارزش‌گذاری کارکردهای فوق از دیدگاه افراد مختلف متفاوت می‌باشد. [۴]

بدین ترتیب ملاحظه می‌گردد که پرداختن به موضوعات و مسائل زیست‌محیطی از دیدگاه اقتصادی در جهت فراهم آوردن زمینه‌های توسعه پایدار، مستلزم استفاده از ابزار تحلیلی مناسب نظیر تحلیل هزینه - منفعت اجتماعی، تنظیم حسابداری زیست‌محیطی و تکنیک‌های مناسب ارزش‌گذاری می‌باشد. [۴]

مواد و روش‌ها

با توجه به این که منابع زیست‌محیطی به تمامی نسل‌ها تعلق دارد و رعایت حفظ آن برای نسل‌های آینده وظیفه‌ای همگانی است، لذا منافع بلند مدت باید بر منافع کوتاه مدت ارجحیت داده شود. این موضوع ضرورت اهمیت قیمت‌گذاری منابع زیست‌محیطی را دو چندان می‌کند. پس ضروری است که فرایندی برای ارزش‌گذاری کالاهای زیست‌محیطی در نظر گرفته شود. برای پیدا کردن ارزش اقتصادی منابع زیست‌محیطی می‌بایست ارزش تمامی کارکردهای این گونه منابع برای بشر را محاسبه نمود. با توجه به موارد فوق، در ارزش‌گذاری منابع زیست‌محیطی می‌بایست کلیه منافع ناشی از استفاده از منابع زیست‌محیطی و هزینه‌های مرتبط به آن‌ها لحاظ گردد. [۱]

روش هزینه سفر وابسته به رفتارهای قابل مشاهده افراد است و خود این مسئله طبیعتاً به تعریف آشکار و واضحی از مطلوبیت محیط زیستی در حال ارزشیابی مربوط می‌شود. در این خصوص لازم است که به دو نکته توجه شود: اولاً در این روش افراد به طور آشکاری هزینه‌های مربوط به مصرف کالای زیست محیطی را مشاهده و ثبت می‌کنند، پس واقعی‌تر می‌توانند کالای مورد نظر را ارزیابی کنند. ثانیاً کالاهای مصرف شده کالاهای غیربازاری هستند، یعنی در بازار خریداری نگریده تا قیمت آن‌ها توسط عرضه و تقاضا تعیین گردد.

روش هزینه سفر کاربردهای زیادی دارد خصوصاً در مواردی که موضوع مورد بررسی یک کالای غیر بازاری (تفریحات خارج از منزل) مد نظر باشد. هزینه‌های مسافرت به مکان مورد نظر به عنوان قیمت تلقی می‌گردد. اگرچه کاربردهای قدیمی این روش معطوف به ضررها یا خسارات ناشی از حذف یک مکان یا یک فعالیت تفریحی بوده ولی در سال‌های اخیر به طور وسیعی برای ارزشیابی اماکن تفریحی خصوصاً توسط افرادی همچون اسمیت^(۱) (۱۹۸۹)، بوک استیل^(۲) (۱۹۹۱) و اسمیت و کارا^(۳) (۱۹۹۰) استفاده شده است. [۴]

روش هزینه سفر فرض می‌کند که هزینه‌هایی را که یک فرد در بازدید از یک مکان تفریحی می‌پردازد میزان ارزش‌گذاری وی نسبت به آن مکان را اندازه می‌گیرد. این شیوه در بر گیرنده پاسخ‌های بازدیدکنندگان در مورد مکانی که به آنجا مسافرت کرده‌اند و هزینه‌هایی که پرداخته‌اند، نسبت به پرسش‌های مرتبط می‌باشد. سپس این اطلاعات به تعداد بازدیدها در هر سال ارتباط داده می‌شود تا منحنی تقاضا برای مکان مورد نظر استخراج گردد. از آنجایی که انتظار می‌رود مردمی که در نزدیکی آن مکان هستند در مقایسه با آن‌هایی که از آن مکان دور هستند، بازدیدهای بیشتری را در هر سال انجام دهند، شیب منحنی نزولی خواهد بود. اطلاعات خواسته شده در بررسی هزینه سفر شامل مواردی از قبیل: هزینه سفر (سوخ، غذا و سایر هزینه‌های مربوط به سفر) درآمد، مکان‌های دیگر برای انتخاب و انگیزه‌های شخصی می‌باشد. هزینه ورودیه مکان‌های تفریحی اغلب صفر یا ناچیز می‌باشند. منحنی تقاضای حاصل از رابطه بین هزینه‌های سفر (که نشانگر هزینه‌های تفریح است) و تعداد بازدید، می‌تواند برای تخمین ارزش کل تفریح مکان داده شده مورد استفاده قرار گیرد. در این روش باید اطلاعات مورد نیاز به وسیله تکمیل پرسش‌نامه از بازدیدکنندگان استخراج شود و با استفاده از تجزیه و تحلیل رگرسیونی، ارتباط بین تعداد بازدیدها، هزینه سفر و سایر متغیرهای مربوطه تعیین شود (۷). منحنی تقاضا در این روش، با بازدیدهای سالانه فرد نسبت به هزینه بازدیدها مرتبط است، که به صورت معادله (۱) می‌باشد. [۶]، [۷]

$$V_{ij} = f(C_{ij}, X_i) \quad (1)$$

که V_{ij} تعداد بازدید در هر سال به وسیله فرد i به مکان j ، C_{ij} هزینه سفر فرد i برای بازدید از مکان j ، و X_i تمام عوامل اجتماعی-اقتصادی فرد i مانند درآمد، زمان، جنسیت، تحصیلات و غیره می‌باشد. معادله بالا می‌تواند به وسیله تعیین یکسری از متغیرهای توضیحی مربوط به فرد i گسترش یابد. این متغیرها در انجام بازدید از مکان j به وسیله فرد i سهمیم هستند. مثل برآورد فرد i از دسترسی به مکان‌های جانشین، اندازه خانواده فرد i ، اندازه گروه بازدیدکننده، عضویت در سازمان‌های زیست محیطی و اطلاعات اجتماعی-اقتصادی دیگر در منحنی تقاضای مکان تفریحی که به وسیله $\frac{V_{ij}}{C_{ij}}$ تعریف می‌شود.

روش هزینه سفر نسبت به سایر روش‌های موسوم دارای مزایایی به قرار زیر می‌باشد:

الف) روش TC به دقت از روش‌های متعارف تجربی استفاده شده توسط اقتصاد دانان برای برآورد ارزش‌های اقتصادی بر پایه قیمت‌های بازاری پیروی می‌کند.

- ب) این روش بر اساس رفتار واقعی یعنی آنچه که مردم واقعاً انجام می‌دهند و عمدتاً بر پایه اظهار تمایل به پرداخت یعنی آنچه که مردم در یک موقعیت فرضی بیان می‌کنند، استوار می‌باشد.
- ج) این روش در به‌کارگیری، به‌طور نسبی کم هزینه است.
- د) نتایج به‌دست آمده از این روش برای تفسیر و توضیح نسبتاً راحت می‌باشد.
- ه) بررسی و تحقیق در مورد یک مکان تفریحی، فرصت‌هایی برای نمونه‌های بزرگ‌تر فراهم می‌کند. [۱]

موقعیت جغرافیایی دریاچه پریشان

دریاچه پریشان مهم‌ترین دریاچه آب شیرین ایران است که در فهرست تالاب‌های مطرح شده در کنوانسیون رامسر از درجه اهمیت در رتبه دوم قرار گرفته است و در ۱۲ کیلومتری شرق کازرون، در میان کوهستان فامور واقع شده است. وسعت تقریبی آن ۳۶ کیلومتر مربع است. طول آن به ۱۲ کیلومتر و عرض آن به سه کیلومتر می‌رسد. موقعیت جغرافیایی این دریاچه به صورت (۵۱ درجه و ۴۴ دقیقه، ۵۱ درجه و ۵۱ دقیقه) طول جغرافیایی شرقی، و (۲۹ درجه و ۲۸ دقیقه، ۲۹ درجه و ۳۲ دقیقه و ۳۰ ثانیه) عرض شمالی می‌باشد. ارتفاع آن از سطح آب‌های آزاد ۸۲۰ متر و حوزه آبریز این دریاچه ۲۶۶۰۵ کیلومتر مربع می‌باشد. در اردیبهشت ماه آب‌های سطحی حاصل از باران، ذوب برف و چشمه‌ها به بیشترین مقدار افزایش یافته، و در پاییز مساحت دریاچه به حداقل می‌رسد. دریاچه پریشان و در مجموعه منطقه حفاظت شده توسط یونسکو و پروژه انسان و کره مسکون (MAB) سازمان ملل به عنوان ذخیره گاه بیوسفری انتخاب شده دارای اهمیت‌های اکولوژیکی، جانورشناسی، لیمنولوژیکی، هیدرولوژیکی و بوتانیکی است. [۳]

عرض متوسط دریاچه پریشان ۳ کیلومتر و عمق متوسط آن ۵/۱ متر و سطح آن به طور متوسط ۴۲۰۰ هکتار است. میزان حجم متوسط آبی دریاچه حدود ۱۴ میلیون متر مکعب برآورد گردیده است. ریزش‌های جوی در این دریاچه حدود ۵۱۴ میلی‌متر در سال بوده که تبخیر براساس اطلاعات موجود از نزدیک‌ترین تشت تبخیر ۲۷۴۸ میلی‌متر در سال بوده است. [۵]

همچنین در این منطقه شرایط مختلف جغرافیایی و اکولوژیکی و سایر عوامل متعدد تاثیرگذار تنوع گونه‌ها را بسیار چشمگیر نموده و در رویش گیاهان که یکی از شاخص‌های اکوسیستم این منطقه محسوب می‌شود اثرگذار می‌باشد. از سوی دیگر پستانداران بسیاری نیز در این محدوده زیست می‌کنند که تعدادی از آن‌ها کم جمعیت و یا نادر هستند و گونه شیرایرانی در آن بنا به قرائن و مستندات در اوایل قرن حاضر منقرض گردیده است. اما بیش از ۵۱ درصد از گونه‌های پرندگان ایران و ۸ گونه ارزشمند ماهی شناسایی شده در استان فارس، نظیر ماهی زردک، شانه و سرخو، در دریاچه پریشان زیست می‌نمایند که از نوع علف‌خوار و بنتوزخوار بوده و ارزش شیلاتی دارند. [۳]

برآورد ارزش گردشگری دریاچه پریشان

همان‌طور که پیشتر بیان شد، در این زمینه پرسش‌نامه‌هایی تهیه گردید و در آن‌ها از بازدیدکنندگان خواسته شد تا نقطه آغاز سفر خود را ذکر کنند. با توجه به پاسخ‌های بازدیدکنندگان هزینه سفر آن‌ها برآورد گردید و به تعداد بازدیدها در هر سال ربط داده شد. با توجه به این که هزینه سفر با تعداد بازدیدها رابطه عکس دارد، منحنی تقاضایی با شیب منفی به‌دست می‌آید.

بخش مهمی از اطلاعات مورد نیاز جهت برآورد ارزش گردشگری دریاچه پریشان به وسیله تکمیل پرسش‌نامه و از طریق مطالعات میدانی به‌دست آمده است. به‌طوری که تعداد ۵۰ پرسش‌نامه در کل محدوده

مورد مطالعه و روستاهای اطراف دریاچه پریشان و دشت ارژن برای استخراج اطلاعات مورد نیاز دوره یکساله تحقیقات تکمیل شده است. با توجه به این که داده‌های مربوط به تعداد کل بازدیدکنندگان سالیانه مناطق در دسترس نبود، در یک بررسی جامع، تعداد کل بازدیدکنندگان در سال از دریاچه پریشان جهت برآورد ارزش‌ها، از طریق شمارش تقریبی بازدیدکنندگان دریاچه پریشان در فصولی که تعداد زیادی مراجعه‌کننده در منطقه وجود دارد، به دست آورده شد.

در مرحله بعد ویژگی‌های فردی مصاحبه شونده‌گان همچون سن، جنسیت و غیره مورد توجه قرار گرفت. بدین ترتیب میانگین کل سن پاسخ دهندگان ۳۹ سال برآورد گردید و بیشترین تعداد پاسخ‌دهندگان یعنی ۳۲ درصد آن‌ها در گروه سنی ۲۰ تا ۳۰ سال قرار داشتند.

از آنجایی که در زمان پرسش‌نامه‌ها، بیشتر مردان به عنوان سرپرست خانواده مبادرت به پرسش‌نامه نمودند، سهم درصدی مصاحبه شونده‌گان مرد بیشتر از زنان می‌باشد و تنها ۱ زن پاسخگوی سوالات بود.

میزان تحصیلات نیز نقش مهمی در جذب بازدیدکنندگان داشته است به طوری که اکثریت پاسخ دهندگان باسواد و ۱۵/۲۱ درصد آن‌ها دارای لیسانس بودند. به عبارت دیگر رابطه معنی داری بین تعداد بازدیدکنندگان و سطح سواد وجود دارد. همچنین از میان پرسش شونده‌گان ۳۰/۴۳ درصد افراد دارای مشاغل آزاد، ۲۱/۷۳ درصد کارمند و بقیه مربوط به سایر گروه‌های شغلی بودند.

از پرسش شونده‌گان خواسته شد که هزینه‌های ماهیانه خانواده خود را بیان دارند و با محاسبه مجموع آن‌ها و محاسبه میانگین این هزینه‌ها رقم ۵،۱۸۹،۱۳۰/۴۳ ریال به دست آمد. در ادامه پرسش شونده‌گان درصد اهمیت بازدید از منطقه را بیان نمودند و با محاسبه متوسط اهمیت بازدیدکنندگان رقم ۶۰/۱۷٪ به دست آمد و پس از محاسبه میانگین تعداد همراهان یعنی رقم ۵ و از حاصل ضرب این دو رقم درجه اهمیت کل مسافران در بازدید از این منطقه حاصل گردید.

میانگین درصد اهمیت بازدیدکنندگان × میانگین تعداد همراهان = درجه اهمیت کل مسافر

$$۳۰/۸۵ = ۶۰/۱۷ \times ۵$$

در بخش دیگر سوالات از پرسش شونده‌گان سوال شد که آیا تفریحات در این منطقه هزینه دارد یا خیر و هزینه‌های احتمالی خود را بیان دارند، در نتیجه میانگین ۷۴،۴۷۰/۵۸ ریال برای کل هزینه تفریحات بر اساس نظرات پاسخ‌دهندگان برآورد گردیده شد. در ادامه با استفاده از فرمول زیر ارزش گردشگری بر حسب متوسط هزینه تفریح در منطقه به دست آمده است.

درجه اهمیت کل مسافر × میانگین هزینه تفریح = ارزش گردشگری بر حسب متوسط هزینه تفریح

$$۳۰/۸۵ \times ۷۴،۴۷۰/۵۸ = ۲۲،۴۰۴،۴۷۳/۳۹۳ \text{ ریال}$$

از طرفی با در نظر گرفتن درجه اهمیت کل مسافر و محاسبه حاصل ضرب آن در میانگین هزینه کل مسافرت که از مجموع هزینه‌هایی که افراد برای سفر خود بیان داشتند از جمله هزینه رفت و برگشت، هزینه اقامت، هزینه مواد غذایی، هزینه اتومبیل و سایر هزینه‌های احتمالی و محاسبه جمع کل این هزینه‌ها به دست می‌آید، که می‌توان ارزش گردشگری را بر حسب میانگین هزینه مسافرت به دست آورد که این رقم نیز معادل ۳۴۹،۱۲۹،۵۸۷ ریال می‌باشد.

نتیجه گیری و پیشنهادات

ارزش گذاری اقتصادی می تواند برای تصمیم گیرندگان اطلاعاتی اساسی در مورد هزینه ها و منافع استفاده های جایگزین تالابها و دریاچهها فراهم آورد که در غیر این صورت در تصمیم گیری های مربوط به توسعه به حساب آورده نمی شوند. معمولاً هدف اصلی ارزش گذاری در کمک به تصمیمات مدیریتی تالابها و دریاچهها، عبارت از نشان دادن کارایی اقتصادی کلی در رابطه با کاربردهای مختلف رقابتی در استفاده از منافع آنها است.

با توجه به این که در این روش جمع آوری دادهها توسط پرسش نامه و مصاحبه صورت می گیرد، این امکان فراهم می شود که با مطرح نمودن پرسش های اجتماعی در زمینه های مختلف مانند سطح درآمد، سواد و غیره اطلاعات کاملی به دست آید. بررسی متغیرهایی مانند سطح سواد، درآمد و سن به عنوان شاخص های اجتماعی بازدیدکنندگان نشان می دهد که این متغیرها سهم بیشتری در تاثیر گذاری بر افراد جامعه در استفاده یا عدم استفاده تفریحی و گردشگری از این مناطق را دارند.

بنابراین پیشنهاد می شود به منظور مدیریت منطقی و کارا تر در دریاچه پریشان در آینده تحقیقاتی در زمینه ارزش گذاری کامل سایر جنبه های این دریاچه با استفاده از سایر روش های ارزش گذاری و همچنین محاسبه ی ظرفیت برد مؤثر آن با در نظر گرفتن توانمندی های مدیریتی موجود منطقه و ارائه راهکارهای مدیریتی لازم اجرا انجام گیرد. با توجه به این که در حال حاضر افراد تنها به صورت گذری از چشم اندازهای این منطقه بازدید می نمایند برنامه ریزی مناسب و اجرای به موقع آن می تواند در ارتقا ارزش های بیشمار این منطقه مؤثر بوده و امکان جذب توریسم پایدار و حفاظت محیط زیست را فراهم آورد.

منابع و ماخذ

- ۱- آسافو- آجایی، جان، ۱۳۸۱. اقتصاد محیط زیست برای غیر اقتصاددانان، ترجمه سیاوش دهقانیان و ذکریا فرج زاده. انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد
- ۲- بهروزی راد، بهروز، ۱۳۷۷. ارزش تالابها و نقش کنوانسیون رامسر در حفاظت از آنها. فصل نامه محیط زیست، تابستان ۱۳۷۷، انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست
- ۳- طرح مدیریت ذخیره گاه ارژن و پریشان. جلد های اول تا دوازده، ۱۳۸۱. مهندسین مشاور جامع ایران، معاونت محیط طبیعی و تنوع زیستی سازمان حفاظت محیط زیست
- ۴- مجنونیان، هنریک، ۷۴، مباحثی پیرامون پارکها و فضای سبز و تفرجگاهها. انتشارات سازمان پارکها و فضای سبز تهران
- ۵- مرکز آمار ایران، ۱۳۸۱ و ۱۳۸۴. سال نامه آماری استان فارس
- 6-Bateman, I. J. and Willis, K.G.(1999). "Valuing environmental preference": Theory and practice of the contingent valuation method in the US.EU, and developing countries. New York, NY: oxford university press.
- 7-Pearce, D.W. and Pearce, C. G.(2001). "The value of forest ecosystem": A report to the secretarial convention on biological diversity,UK.
- 8- Sherestha, R. K. et al.(2002)."Value of recreational fishing in the Brazilian pant anal": a travel cost analysis using count data model. Ecological Economic.
- 9-Travel Cost Method; WWW. Ecosystem Valuation.org/travel costs.htm